Szakonyi Károly

Retrogard história
avagy *Miért is ne volna pesszimista Az ember tragédiája?*

Immanuel Kantot olvasva

Az első emberpár már jó ideje élt az Úr megelégedésére boldogan a Paradicsomban, amikor egy szép napon furcsa hírek érkeztek a Mennyországba. A Teremtő először nem akart hinni a fülének, de aztán csak leszólt a felhők közül. – Mit pusmogtok Évával, drága fiam? Hogy te gondoltál valamire?

– Igen, Atyám – felelte megszeppenve Ádám, azt gondoltam…

– Te csak ne gondolj semmit! Szó sem volt róla, hogy gondolkodni fogsz!

– Ajaj, – nézett Évára Ádám. – Valamit elszúrtam. Az Úr haragszik. – Aztán felnézett az Égbe. – Nem tehetek róla, Atyám! Amióta megtaláltuk a szavakat, és mondatokat alkottunk belőlük, néha csak úgy elbeszélgetünk Évával, és szó kerül erről, arról…

– Szó került erről, arról?! – mérgében elhallgatott. – Tudtam. Tudtam, hogy a beszéd előbb-utóbb rávisz a gondolkodásra. – Kis szünet után. – És min gondolkodtál?

– Hát ugye eszembe jutott…

– Eszedbe jutott? Fiam, amikor megteremtettelek benneteket ebbe a Paradicsomba, adtam nektek épp elég ösztönt, hogy feltaláljátok magatokat az életben, éppen úgy, ahogy a veletek élő állatok. Ez untig elég, hogy megtaláljátok a Kertben az ételt, italt, és tudjátok, mi ehető, mi iható... Hát nincs meg minden bőségben? Mi a csudát akarnátok még?

– Éppen ezen gondolkodtam. Hogy mit akarnánk még. Mert úgy gondolom, akarhatunk.

– Éva biztatott valamire?

– Nem tagadom, ő kezdte…

– Éva! – harsogta az Úr! – Mire akarod rávenni Ádámot?

– Jaj, Atyám, csak azt mondtam neki, amit nekem mondtak.

– De kicsoda?!

– Járkál itt egy alak. Féltem tőle, de megnyugtatott, hogy a Teremtéshez tartozik, az angyalok karában szolgált.

– Lucifer! – csattant fel az Úr. – Ne higgyetek neki, nagy hazudozó! Itt szolgált valamikor, de kirúgtam. Most ott ólálkodik? És mire bíztatott?

– Hogy gondolkodjunk.

– De mint?! Mi a fenén akartok gondolkodni?!

– Hogy megtudjuk, mi miért van.

– Miért, miért? Megmondtam. Hogy élvezzétek a létet. Jó időben figyelmeztetlek, hogy felejtsétek el a tanácsát.

– Már késő – mondta kétségbeesetten Ádám. – Már bogarat tett a fülünkbe. Már elkezdtünk gondolkodni. Baj?

Az Úr hallgatott egy darab ideig, hiszen jól tudta, mert mindenható, hogy ez be fog következni. De sajnálta őket. – Baj, baj – mondta szomorúan, – de most már mindegy.

– Megmondanád, Atyám, hogy miért baj, ha gondolkodunk?

– Mert el fogtok követni egy csomó ostobaságot! – csattant fel me gint. – Elkezditek ezzel, hogy mi mért van, ok és okozat… És egyre többet akartok tudni!

– De nem akarunk olyan sokat! – védekezett Ádám. – Csak például arra gondoltunk, elég-e, ha csak úgy felhörpintjük a fészkekből kivett tojásokat? Mi lenne, ha megfőznénk, felaprítanánk, hagymát vágnánk hozzá… Sokkal ízletesebb lenne…

– Azt hiszed, hogy csak ennyi? Jó, jó, most csak ennyi. Aztán Éva terhes lesz…

– Mi lesz?!

– Terhes. Állapotos. Vagy nem akartok gyereket? Hiszen mondtam nektek, hogy szaporodjatok!

– Ja, erre nem is gondoltam! – nézett Ádám az asszonyra, az meg pirulva tette kezét a hasára, és bólintott. – Vagy mégis? Akkor talán még ösztönösen engedelmeskedtem… Úgy nézem, Éva már érez valamit.

– Gratulálok! Na, ugye! Éva terhes, elkezd majd panaszkodni, hogy nehéz neki a járás a Kert egyik végéből a másikba, te meg azon fogsz gondolkodni, hogyan segíts a dolgon, és feltalálod a kereket…

– Micsodát?!

– A kereket, hozzá meg a kocsi és nem lesz megállás az ötletekben meg a kívánságok teljesítésében. Én mondom, fiam, hogy nem fogjátok győzni, találmány találmányra, gondolkodni fogtok, és gondolkodni, mert soha nem lesztek megelégedve azzal, ami már megvan. Ha belenézek a jövőtökbe, elönt a keserűség. A sok okoskodás közben majd irigykedni fogtok egymásra, ki tud többet, kinek van több, összevesztek, és arra is lesz szörnyű találmányotok, hogy a másik javainak megszerzéséért gyilkoljátok egymást… Még azt fránya mesterséges intelligenciát is fel fogjátok találni, ami majd úgy kiszabadul a kezetek közül az önálló gondolkodásával, ahogy Ti az én kezem közül…

– De miért lesz így, Atyám?!

– Mert derogál nektek szürcsölni a nyers tojást!